

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIV TA'LIM, FAN VA INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI

URGANCH DAVLAT UNIVERSITETI

"ASDIQLAYMAN"

Urganch davlat universiteti rektori

B. Abdullayev

2024 yil

JISMONIY TARBIYA VA OLIMPIYA HARAKATI TARIXI
O'QUV DASTURI

Bilim sohasi:	1000 000	– Xizmatlar
Ta'lim sohasi:	1010 000	– Xizmat ko'rsatish
Ta'lim yo'nalishlari:	61010200	– Sport faoliyati (Yengil atletika)
	61010200	– Sport faoliyati (Og'ir atletika)
	61010200	– Sport faoliyati (Dzyudo)
	61010200	– Sport faoliyati (Erkin kurash)
	61010200	– Sport faoliyati (Kurash)

Urganch – 2024 yil

1

Mazkur o'quv dastur Urganch davlat universiteti O'quv-uslubiy Kengashining 2024-yil "___" ___-sonli bayonnomasi bilan tasdiqlangan.

O'quv ishlari bo'yicha prorektor

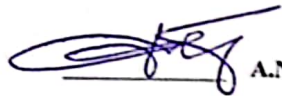

S.U. Xodjaniazov

Akademik faoliyat va registrator departamenti boshlig'i:

G.R. Matlatipov

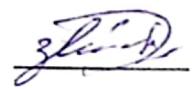
Mazkur o'quv dastur "Sport faoliyati, pedagogika va psixologiya" fakulteti Kengashining 2024-yil "___" ___-sonli bayonnomasi bilan tasdiqlash uchun tavsia etilgan. (___-sonli bayonnomasi).

Sport faoliyati, pedagogika va psixologiya fakulteti dekani:

A.N. Xudayberganov

Mazkur o'quv dastur "Yakka kurash" kafedrasining 2024-yil "___" ___-sonli bayonnomasi bilan tasdiqlash uchun tavsia etilgan. (___-sonli bayonnomasi).

"Yakka kurash" kafedrasining mudiri:

Z.T. Sherov

Fan/modul kodi	O'quv yili	Semestr	Kreditlar	
382JTOH2401	2024-2025	1	4	
Fan/modul turi	Ta'lim tili		Haftadagi dars soatlari	
Majburiy	O'zbek		3	
1.	Fanning nomi	Auditoriya mashg'ulotlari (soat)	Mustaqil ta'lim (soat)	Jami yuklama (soat)
	Jismoniy tarbiya va olimpiya harakati tarixi	44	76	120
2.	I. Fanning mazmuni Fanni o'qitishdan maqsad – talabalarning jismoniy tarbiya va sportni turli tarixiy davrlarda rivojlanish qonuniyatlari, tizimlari to'g'risidagi ilmiy-nazariy bilimlarini shakllantirishdir. Fanning vazifasi – talabalarga jismoniy tarbiya va sport tarixini ilmiy-nazariy jihatdan tahlil qilish, jismoniy tarbiya va sport sohasida erishilgan yutuqlarni, O'zbekistonda jismoniy tarbiya va olimpiya harakati tarixini, jismoniy tarbiya usullari, shakllari, vositalarini rivojlanishi hamda eng ilg'or tajribalarini o'rgatishdan iborat.			
	II. Asosiy nazariy qism (ma'ruza mashg'ulotlari) II.1. Fan tarkibiga quyidagi mavzular kiradi: 1 – mavzu. Kirish. Qadimgi davr va O'rta asrlarda jismoniy tarbiya Jismoniy tarbiya va olimpiya harakati tarixi fanining asosiy maqsadi va vazifalari. Fanning mazmuni va asosiy tushunchalari. Jismoniy tarbiya va olimpiya harakati tarixi fanining asosiy davrlari. Jismoniy tarbiya va olimpiya harakati tarixi fanining o'rganish manbalari. Fanning jismoniy tarbiya va olimpiya sporti sohasidagi o'rni va ta'lim-tarbiyaviy ahamiyati. Qadimgi davrda jismoniy tarbiyaning xususiyatlari. Qadimgi Sharq davlatlarida jismoniy tarbiya. Qadimgi Gretsiya davlatlarida jismoniy tarbiya. Sparta va Afina tarbiya tizimlari. Qadimgi Rimda jismoniy tarbiya. O'rta asrlarda chet el mamlakatlarida jismoniy tarbiyaning rivojlanish xususiyatlari (V–XVII asrlar). Yevropa davlatlarida feodallar, dehqonlar va shaharliklarning jismoniy tarbiyasi. Ritsarlarni tarbiyalash tizimi. Gumanistlarning jismoniy tarbiya to'g'risidagi fikrlari. Osiyo, Amerika va Afrika mamlakatlarida o'rta asrlarda jismoniy tarbiya. 2 – mavzu. Yangi va Eng yangi davrda jismoniy tarbiya va sport (XVII asr– hozirgi davrgacha) Yangi davrda chet el mamlakatlarida jismoniy tarbiya va sport. Jismoniy tarbiya nazariy asoslarining taraqqiy etishi. Yevropa mamlakatlarida gimnastika tizimlarining vujudga kelishi. Angliya va AQShda sport va sport o'yinlarining rivojlanishi. Osiyo, Amerika va Afrika mamlakatlarida jismoniy tarbiya.			

Eng yangi davrda chet el mamlakatlarida jismoniy tarbiya va sport rivojlanishining xususiyatlari. Jahon urushlari o'rtasidagi davrda chet el mamlakatlarda jismoniy tarbiya va sport. Jismoniy tarbiyaning harbiylashtirilishi. Sportning professional va zamonaviy yo'nalishlari. Jahon, Yevropa va Osiyo chempionatlari.

3 – mavzu. Markaziy Osiyoda qadimgi davr va o'rta asrlarda jismoniy tarbiya

Qadimgi davrda Markaziy Osiyoda jismoniy tarbiyaga oid arxeologik topilmalar va yozma manbalar. "Avesto"- qadimgi yozma ma'naviy va ma'rifiy manba sifatida. Qadimgi Markaziy Osiyo xalqlarining ta'lim-tarbiya tizimi va turmush tarzida jismoniy tarbiyaning ahamiyati. Qadimgi ajdodlarimiz jismoniy tarbiyasining xususiyatlari. Qadimgi O'zbekiston xalqlarining milliy o'yinlari va jismoniy mashqlarining umumiy tavsifi.

Markaziy Osiyoda o'rta asrlar davrida jismoniy tarbiya (IX – XVI asrlar). Sharqning buyuk alloma va mutafakkirlarining jismoniy tarbiya to'g'risidagi fikrlari. Abu Ali Ibn Sinoning "Tib qonunlari" asarida jismoniy tarbiya to'g'risida. Amir Temurning harbiy-jismoniy ta'limoti. O'rta asrlar davrida Markaziy Osiyo xalqlarining jismoniy mashqlari va milliy o'yinlari.

4 – mavzu. Markaziy Osiyo va O'zbekistonga hozirgi zamon sportining kirib kelishi (XIX asr oxiri – XX asrning boshlari)

XIX asrning oxiri-XX asrning boshlarida Markaziy Osiyoda zamonaviy sportning rivojlanishi. Maktab va gimnaziyalarda jismoniy tarbiya. Ma'rifatparvar jadidchilik harakati namoyandalarning jismoniy tarbiya to'g'risidagi fikrlari. A.Avloniyning "Turkiy guliston yoxud axloq" asarida jismoniy tarbiya to'g'risidagi qarashlari. Turkistonda ilk sport to'garaklari va sport jamiyatlarining tuzilishi.

5 – mavzu. O'zbekiston Respublikasida mustaqillik yillarida jismoniy tarbiya va sport (1991 – hozirgi davrgacha)

O'zbekiston Respublikasida mustaqillik yillarida jismoniy tarbiya va sportning rivojlanishi va istiqbollari. Jismoniy tarbiya va sport sohasidagi davlat siyosatining asosiy yo'nalishlari.

O'zbekiston Respublikasining «Jismoniy tarbiya va sport to'g'risidagi» Qonuni va uning ahamiyati. O'zbekiston Respublikasi Prezidenti va hukumatining jismoniy tarbiya va sportni yanada rivojlantirish chora-tadbirlari to'g'risidagi qarorlari. O'zbekistonda ommaviy sportni rivojlantirish yo'llari.

6 – mavzu. O'zbekistonda olimpiya harakatining rivojlanishi

O'zbekistonda olimpiya harakatining rivojlanish davrlari. O'zbekiston sportchilarining sobiq ittifoq terma jamoasi tarkibida 1952-1992 yillarda o'tkazilgan Olimpiya o'yinlarida ishtiroki va yutuqlari.

Mustaqil O'zbekiston Respublikasida olimpiya harakatining yangi bosqichi. O'zbekiston Milliy Olimpiya Qo'mitasining (O'zMOQ) tashkil topishi (1992). O'zMOQ Nizomi Olimpiya xartiyasiga mos ravishda tuzilgan xujjat sifatida. O'zMOQning XOQ tomonidan tan olinishi. O'zMOQning maqsadi va vazifalari. O'zbekiston MOQning tarkibi va asosiy organlari.

O'zMOQ prezidentlari. O'zbekiston Respublikasi Olimpiya Akademiyasi, unung maqsadi va vazifalari. O'zbekiston Olimpiya Shon-shuhrati muzeyi. O'zbekiston sportchilarining Olimpiya o'yinlari, Osiyo o'yinlari, Paralimpiya va Paraosiy o'yinlari, Jahon Universiadalari, Jahon Yoshlar o'yinlaridagi ishtiroki va yutuqlari.

7 – mavzu. Qadimgi Olimpiya o'yinlari

Qadimgi Gretsiyada Nemeya o'yinlari, Istmiya o'yinlari, Pifiya o'yinlari, Panafina, Olimpiya o'yinlari. Qadimgi Gretsiyada Olimpiya o'yinlarivujudga kelishining asosiy sabablari. Qadimgi olimpiya o'yinlari haqidagi afsonalar. Qadimgi olimpiya o'yinlarining dasturi va ularning xususiyatlari. Qadimgi Olimpiya o'yinlarining ijtimoiy-siyosiy, iqtisodiy, madaniy ahamiyati. Qadimgi yunon olimpiya o'yinlarining ta'qiqlanish sabablari.

8 – mavzu. Zamonaviy Olimpiya o'yinlarining qayta tiklanishi

Olimpiya o'yinlarini qayta tiklash g'oyalarning rivojlanishi. Olimpiya shahrida olib borilgan arxeologik qazilmalar va ularning tahlili. XIX asrning oxirida zamonaviy olimpiya o'yinlarini tiklash g'oyasining hayotga tatbiq etilishi. Pyer de Kuberten hayoti va faoliyatining ahamiyati. I Xalqaro ta'sis Kongressi (1894) va uning tarixiy ahamiyati.

9 – mavzu. Xalqaro olimpiya tizimi

Xalqaro olimpiya tizimining umumiy tavsifi. Xalqaro olimpiya harakati rivojlanish davrlarining umumiy tavsifi. Xalqaro Olimpiya Qo'mitasi (XOQ) va uning faoliyati. Olimpiya Xartiyasi – olimpiya harakatining asosiy huquqiy xujjati. XOQning maqsadi va vazifalari. XOQning tarkibi va asosiy organlari. XOQ sessiyalari. XOQ prezidentlari. XOQning shtab-kvartirasi. Olimpiya kongresslari va ularning ahamiyati. Milliy olimpiya qo'mitalari (MOQ) va ularning faoliyati. MOQ Bosh Assambleyasining tashkil topishi, maqsadi va vazifalari. Xalqaro sport federatsiyalari (XSF) va ularning faoliyati. XSF Bosh Assambleyasi, unung maqsadi va vazifalari. Xalqaro olimpiya harakatining dolzarb muammolari.

10 – mavzu. Olimpiya ta'limi tizimi

Olimpiya ta'limi tushunchasining umumiy tavsifi. Olimpiya ta'limi tizimi. Xalqaro Olimpiya akademiyasi va uning faoliyati. Olimpiya muzeylari, ularning maqsadi va vazifalari. Milliy olimpiya akademiyalari va ularning faoliyati. Olimpiya ta'limi va tadqiqotlari bo'yicha xalqaro va milliy markazlar. Olimpizm tushunchalari va ularning mohiyati. Olimpiya ramzlari va ularning mohiyati. Olimpiya madaniyati qadriyatlarini. Olimpiya madaniyatini shakllantirish usullari. Olimpiya bilimlarini targ'ibot qilish shakllari, usullari va vositalari.

11 – mavzu. Olimpiya o'yinlari

Yozgi Olimpiya o'yinlarining umumiy tavsifi. 1896-1912 yillarda o'tkazilgan Olimpiya o'yinlarining xususiyatlari. 1920-1948 yillardagi Olimpiya o'yinlarining xususiyatlari. 1952-1988 yillardagi Olimpiadalarning xususiyatlari. 1992 – hozirgi davrgacha o'tkazilgan Olimpiya o'yinlarining xususiyatlari.

Olimpiya o'yinlari Tashkiliy qo'mitasining faoliyati. Olimpiya sport turlarini Olimpiya o'yinlari dasturiga kiritilish mezonlari. Olimpiya o'yinlarini tashkil qilish va o'tkazish tartiblari.

12 – mavzu. Qishki Olimpiya o'yinlari

Qishki Olimpiya o'yinlarining umumiy tavsifi. 1924-1936 yillarda o'tkazilgan qishki Olimpiya o'yinlari. 1948-1992 yillarda o'tkazilgan qishki Olimpiya o'yinlari. 1994 – hozirgi davrgacha o'tkazilgan qishki Olimpiya o'yinlari. Qishki olimpiya sport turlarining tavsifi va xususiyatlari.

13 – mavzu. Kontinental va Regional o'yinlar

Jahonda Osiyo, Amerika, Afrika MOQ assotsiatsiyalari tomonidan o'tkaziladigan kontinental o'yinlar. Olimpizm g'oyalari asosida o'tkaziladigan regional o'yinlar. Yozgi Osiyo o'yinlari (1951-hozirgi davrgacha). Qishki Osiyo o'yinlari (1986-hozirgi davrgacha). Paralimpiya o'yinlari. Paralimpiya o'yinlarining xususiyatlari. Paralimpiya sport turlarining tavsifi. Paraosiy o'yinlari. Jahon talabalari Universiadalarining vujudga kelishi. Yozgi Universiadalar (1959 – hozirgi davrgacha). Qishki Universiadalar (1960 – hozirgi davrgacha). Jahon Yoshlar o'yinlari.

14 – mavzu. Olimpiya o'yinlari va ommaviy axborot vositalari

Olimpiya sporti va ommaviy axborot vositalari. Televizion texnologiyalarning paydo bo'lishi va Olimpiya o'yinlariga kirib kelishining asosiy davrlari. Olimpiya sporti to'g'risidagi hodisa va faktlarni namoyish etishda televideniyaning roli. XOQning television kompaniyalar bilan hamkorlik dasturlari. Reklama va homiylik dasturlari.

15 – mavzu. Olimpiya o'yinlari va siyosat

Xalqaro olimpiya harakatida Olimpiya o'yinlari va siyosat muammosining vujudga kelishi. Sportda kamsitish, irqchilik va millatchilik muammosi. Sportda aparteidga qarshi kurash. Olimpiya o'yinlaridagi boykotlar va siyosiy namoyishlar, ularning sabablari. XOQning jahonda olimpiya harakatini qo'llab-quvvatlash bo'yicha faoliyati.

III. Seminar mashg'ulotlari bo'yicha ko'rsatma va tavsiyalar

Amaliy mashg'ulotlar uchun quyidagi mavzular tavsiya etiladi:

1. Jismoniy tarbiya va olimpiya harakati tarixi" faniga kirish. Qadimgi davr va O'rta asrlarda da jismoniy tarbiya.
2. Yangi Eng yangi davrda jismoniy tarbiya va sport (XVII asr– hozirgi davrgacha).
3. Markaziy Osiyoda qadimgi davr va o'rta asrlarda jismoniy tarbiya.
4. Markaziy Osiyo va O'zbekistonga hozirgi zamon sportining kirib kelishi (XIX asr oxiri – XX asrning boshlari).
5. O'zbekistonda jismoniy tarbiya va sportni rivojlanishi (1991-2021 yy.).
6. O'zbekiston Respublikasida mustaqillik yillarida jismoniy tarbiya va sport (1991 – hozirgi davrgacha).
7. O'zbekistonda olimpiya harakatining rivojlanishi.
8. Qadimgi Olimpiya o'yinlari.
9. Zamonaviy Olimpiya o'yinlarining qayta tiklanishi.

10. Xalqaro olimpiya tizimi.

11. Olimpiya ta'limi tizimi.

12. Olimpiya o'yinlari.

13. Qishki Olimpiya o'yinlari.

14. Kontinental va Regional o'yinlar.

15. Olimpiya o'yinlari va ommaviy axborot vositalari.

16. Olimpiya o'yinlari va siyosat.

Seminar mashg'ulotlar multimediyalar qurilmalari bilan jihozlangan auditoriyada bir akademik guruhga bir professor-o'qituvchi tomonidan o'tkazilishi zarur. Mashg'ulotlar faol va interaktiv usullar yordamida o'tilishi, mos ravishda munosib pedagogik va axborot texnologiyalar qo'llanilishi maqsadga muvofiq.

IV. Mustaqil ta'lim va mustaqil ishlar

Mustaqil ta'lim uchun tavsiya etiladigan mavzular:

1. Qadimgi yunon-rum falsafasi, tibbiyoti va san'atida jismoniy tarbiya masalalari.
2. O'rta asrlarda Osiyo, Amerika va Afrika mamlakatlarida jismoniy tarbiya.
3. Xalqaro sport va olimpiya harakatining vujudga kelishining asosiy omillari.
4. Olimpiya Kongresslari va ularning ahamiyati.
5. Pyer de Kuberten hayoti va faoliyati.
6. XOQning tarkibi va asosiy organlari.
7. XOQ prezidentlari va ularning faoliyati.
8. Olimpiya o'yinlarining xususiyatlari (1896– hozirgi davrgacha).
9. Qishki Olimpiya o'yinlari (1924 – hozirgi davrgacha).
10. Xalqaro olimpiya ta'limi tizimi: tashkiliy tuzilmasi va faoliyatlari.
11. Olimpiya o'yinlari dasturiga sport turlarini kiritish mezonlari.
12. Xalqaro Olimpiya Akademiyasi va uning faoliyati.
13. Olimpiya ramzlari: tarixi, mazmun-mohiyati, foydalanish tartibi.
14. Kontinental va regional o'yinlar: tarixi, dastiri, tashkil qilish tartibi.
15. Osiyo o'yinlari (1951 – hozirgi davrgacha).
16. Zamonaviy Olimpiya harakatining dolzarb muammolari.
17. Xalqaro sport federatsiyalari va ularning faoliyati.
18. Qadimgi Markaziy Osiyo xalqlarining jismoniy mashqlari va o'yinlari.
19. Buyuk alloma va mutafakkirlarining jismoniy tarbiya to'g'risidagi fikrlari.
20. Abu Ali Ibn Sinoning "Tib qonunlari" asarida jismoniy tarbiya to'g'risida.
21. Amir Temur va Temuriylar davrida harbiy-jismoniy tayyorgarlik tizimi.
22. Markaziy Osiyo va O'zbekistonda birinchi sport jamiyatlarining tashkil topishi.
23. Abdurauf Fitratning jismoniy tarbiya to'g'risidagi fikrlari.

24. Abdulla Avloniyning jismoniy tarbiya to'g'risidagi fikrlari.
 25. Ikkinchi jahon urushi yillarida front ortida jismoniy tarbiya ommaviy-sport ishlari.
 26. O'zbekiston sportchilarining 1952– hozirgi davrgacha o'tkazilgan Olimpiya o'yinlarida ishtiroki va yutuqlari.
 27. O'zbekiston Milliy Olimpiya Qo'mitasi, maqsadi va vazifalari.
 28. O'zbekistonda Paralimpiya harakatining vujudga kelishi va rivojlanishi.
 29. Butunjahon Antidoping agentligi (WADA) va uning faoliyati.
 30. Olimpiya xartiyasi: mazmuni, tamoyillari, mohiyati, ahamiyati.

V. Mustaqil ta'lim va mustaqil ishlar, ularning shakllari va muvofiq ko'rsatmalar

Mustaqil ta'lim mavzulari mazkur fan dasturida qayd etilgan ma'ruzalar mavzulari bo'yicha tanlanadi. Ushbu mavzularga tegishli bilimlar ma'ruza mashg'ulotlarida keltiriladigan o'quv materiallari asosida o'zlashtiriladi va tavsiya etilgan o'quv adabiyotlaridan foydalangan holda mukammallashtiriladi.

Mustaqil ishlar amaliy mashg'ulotlarda o'rganiladigan va takomillashtiriladigan ko'nikmalar (malakalar), umumiy va maxsus jismoniy sifatlarni mustaqil shakllantirish orqali amalga oshiriladi. Talabalarda nazariy bilimlar va amaliy ko'nikma-malakalarni mustaqil o'zlashtirganlik darajasi seminar mashg'ulotlardagi taqdimot, intervyu, og'zaki ekspress-test, mustaqil ish va amaliy nazorat test mashqlari natijalariga ko'ra baholanadi.

V.I. Mustaqil ta'lim va mustaqil ishlar

Mustaqil ta'lim uchun tavsiya etiladigan mavzular:

- UrDuning ARMdada mavjud o'quv manbalari (elektron adabiyotlar, darslik, o'quv va uslubiy qo'llanmalar) yordamida mavzularga doir zarur va yetarli bilimlar hajmini mustaqil o'zlashtirish:

- "Yakka kurash" kafedrasida mavjud o'quv manbalari, ularning elektron nusxalari, o'quv videofilmlari, o'quv-metodik komplekslar va boshqa o'quv materiallari yordamida mustaqil tayyorlanish;

- kafedrada mavjud saytlardan (elektron pochta) foydalangan holda Moskva, Sank-Peterburg, Penza va Rossiyaning boshqa analogik universitetlari o'quv manbalaridan mustaqil foydalanish va chuqurlashtirish.

Mustaqil ish shakllari sifatida:

- ertalabki badantarbiya mashg'ulotida amaliy ko'nikma-malakalarni mustaqil shakllantirish;

- boshqa shaharlarda o'tkaziladigan ommaviy sport musobaqalari oraliqlarida texnik-taktik ko'nikmalar va jismoniy sifatlarni mustaqil shakllantirish;

- ommaviy sport bo'yicha klub va terma jamoalar mashg'ulotlari hamda musobaqalarni kuzatish orqali o'z ko'nikma va malakalarini takomillashtirish;

- yetakchi xorijiy jamoalar mashg'ulotlari va musobaqalari bo'yicha tasvirga tushirilgan videofilmlarni tahlil qilish.

Mustaqil ta'lim va mustaqil ishlarni amalga oshirish bo'yicha ko'rsatmalar.

Mustaqil ta'lim va mustaqil ishlarni amalga oshirishda talaba:

- mustaqil o'rganilgan o'quv ma'lumotlar, manbalar bibliografiyasi, internet saytlaridan olingan barcha materiallarni qayd etishga mo'ljallangan shaxsiy kundalik daftariga ega bo'lishi tavsiya etiladi;

- o'rganilgan elektron manbalardan nusxa olish, uni saqlash va ulardan muntazam foydalanish;

- kuzatilgan mashg'ulotlar va musobaqalarda qayd etilgan texnik-taktik ko'nikmalar, malakalar va o'yin kombinatsiyalar nushalarini kompakt diklarga yozib olish;

- malakaviy amaliyotlar davomida o'zlashtirgan bilimni va amaliy ko'nikma-malakalarini sinovdan o'tkazish;

mustaqil ta'lim ishlari amalga oshirishda fan o'qituvchisi, kurs va bitiruv malakaviy ishlari rahbarlaridan maslahat yoki ko'rsatmalar olish tavsiya etiladi.

Mustaqil o'zlashtiriladigan mavzular bo'yicha talabalar tomonidan referatlar tayyorlash va uni taqdimot qilish tavsiya etiladi.

VI. Ta'lim natijalari / Kasbiy kompetensiyalari

Talaba bilish kerak:

- nazariy va amaliy mashg'ulotlarda O'zbekistonda jismoniy tarbiya va sport harakatini rivojlanish tarixi to'g'risidagi bilimlarga ega bo'lishi,
- jismoniy tarbiya va olimpiya harakati tarixining asosiy davrlarini, rivojlanish qonuniyatlarini, jahon xalqlarining jismoniy tarbiya va sport tarixini bilishi,
- fanni o'rganishning tamoyillarini, xalqaro sport va olimpiya harakati tarixini, uning rivojlanish bosqichlari va asosiy xususiyatlarini to'g'ri aniqlash ko'nikmalariga ega bo'lishi,
- ilmiy-nazariy jihatdan olingan bilimlarni tahlil qilish, amaliy mashg'ulotlarda mustaqil fikr yuritish, bilimlarga ijodiy yondoshish malakalariga ega bo'lishi kerak.

3.

VII. Ta'lim texnologiyalari va metodlari:

- ma'ruzalar;
  - seminarlar (mantiqiy fikrlash, tezkor savol-javoblar);
  - kichik guruhlarda ishlash;
  - interfaol keys-stadilar;
  - taqdimotlarni tayyorlash;
  - individual mustaqil ishlar;
  - jamoa bo'lib ishlash.
- Fanni o'qitish jarayonida foydalanish uchun tavsiya etilgan o'qitish ussulari (taxnologiyalari).

4.

5.	<p>VIII. Kreditlarni olish uchun talablar: Joriy, oraliq nazorat shakllari bo'yicha berilgan vazifa va topshiriqlarni bajarish, yakuniy nazorat bo'yicha test vazifalarini muvaffaqiyatli topshirish.</p>
6.	<p>IX. Asosiy va qo'shimcha o'quv adabiyotlar hamda axborot manbaalari</p> <p>Asosiy adabiyotlar</p> <p>1. L.A. Djalilova Jismoniy tarbiya va olimpiya harakati tarixi. Darslik. T: "Voriz-nashriyoti", 2017.</p> <p>2. L.A. Djalilova Olimpiya bilim asoslari. Darslik. T: ITA-press, 2018.</p> <p>3. L.A. Djalilova Olimpiya harakati tarixi. Darslik. T: ITA-press, 2018</p> <p>4. A.N.Normurodov, L.I. Morgunova Olimpiada o'yinlari bilim asoslari. T.: ILM ZIYO, 2019.</p> <p>Qo'shimcha adabiyotlar</p> <p>5. O'zbekiston Respublikasining "Jismoniy tarbiya va sport to'g'risida"gi qonuni. 05.09.2015 y.</p> <p>6. O'zbekiston Respublikasining "Ta'lim to'g'risida"gi qonuni. 23.09.2020 y.</p> <p>7. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining "O'zbekiston Respublikasida jismoniy tarbiya va sportni yanada takomillashtirish va ommalashtirish chora-tadbirlari to'g'risida"gi PF-5924-son farmoni. 24.01.2020.</p> <p>8. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining "Sog'lom turmush tarzini keng tatbiq etish va ommaviy sportni yanada rivojlantirish chora-tadbirlari to'g'risida" PF-6099-son Farmoni. 30.10.2020 y.</p> <p>9. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining "2022–2026-yillarga mo'ljallangan yangi O'zbekistonning taraqqiyot strategiyasi to'g'risida" PF-60 farmoni, 28.01.2022 y.</p> <p>10. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining "Turizm, madaniy meros va sport sohalarida davlat boshqaruvin takomillashtirishga doir tashkiliy chora-tadbirlar to'g'risida"gi PF-75-son Farmoni. 18.02.2022 y.</p> <p>11. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining "Sportni rivojlantirish vazirligi faoliyatini tashkil etish to'g'risida" PQ-136-son qarori. 18.02.2022 y.</p> <p>12. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining "Mahallalarda yoshlarni ommaviy sportga jalb qilishni yangi bosqichga olib chiqish chora-tadbirlari to'g'risida"gi N PQ-201-son qarori. 11.04.2022 y.</p> <p>13. L.A. Djalilova Xalqaro olimpiya tizimi. O'quv-uslubiy tavsiyalar. T.: ITA-press, 2015.</p> <p>14. Э. Эрнзаров Олимпиада–жаҳон спорти байрами. Илмий-оммабоп рисола. Т.: "Шарқ" нашриёти, 2008.</p> <p>15. John Home, Garry Whannel. Understanding the Olympics. Routledge. Taylor-Francis Group. London and New York. 2012.</p> <p>Internet saytlar:</p> <p>16. www.gov.uz – O'zbekiston Respublikasi Hukumati portali.</p>

	<p>17. www.lex.uz – O'zbekiston Respublikasi Qonun hujjatlari ma'lumotlari milliy bazasi.</p> <p>18. www.ziynet.uz – O'zbekiston Respublikasi madaniy-ma'rifiy portali.</p> <p>19. www.olympic.uz – O'zbekiston Respublikasi Milliy Olimpiyaa qo'mitasi.</p> <p>20. www.natlib.uz – O'zbekiston Respublikasi Milliy kutubxonasi.</p>
7.	<p>"Jismoniy tarbiya va olimpiya harakati tarixi" fanidan na'munaviy fan dasturi Urganch davlat universiteti "Sport faoliyati, pedagogika va psixologiya" fakulteti "Yakka kurash" kafedrasida yig'ilishida muhokama qilingan va tasdiqlangan. (2024 yil "___" ___dagi "___" sonli bayonnomasi).</p> <p>"Jismoniy tarbiya va olimpiya harakati tarixi" fanidan na'munaviy fan dasturi Urganch davlat universiteti "Sport faoliyati, pedagogika va psixologiya" fakulteti kengashida tavsiya qilingan. (2024 yil "___" ___dagi "___" sonli bayonnomasi).</p> <p>"Jismoniy tarbiya va olimpiya harakati tarixi" fanidan na'munaviy fan dasturi Urganch davlat universiteti kengashining 2024 yil "___" ___dagi "___" sonli bayonnomasi bilan ma'qullangan.</p>
8.	<p>Fan/Modul uchun ma'sullar:</p> <p>D.B. Yoqubova UrDU "Yakka kurash" kafedrasida PhD, dotsent v.b.</p>
9.	<p>Taqrizchilar:</p> <p>Z.T. Sherov - UrDU, "Yakka kurash" kafedrasida mudiri, PhD, dotsent</p> <p>F.T. Masharipov - UrDU, "Sport o'yinlari" kafedrasida mudiri, p.f.d., dotsent</p>